

*Po našem Beroun,
německy Beraun nebo Bern
a latinsky? Libozvučně Verona.*

Královské město Beroun na soutoku dvou řek, Berounky a Litavky, řek bez nichž si jej dobře ani nedovedeme představit, ale i řek které dovedou ničit a bořit vše co se po staletí vytvářelo.

Beroun by o tom mohl vyprávět, výška vodní hladiny na historickém Husově náměstí dosahovala při posledních velkých povodních v roce 1872 neuvěřitelných 259cm a v roce 2002 jen o něco méně 186cm.

Pro nás Pražáky představuje Beroun pouhou hodinku jízdy autobusem nebo vlakem, proč bychom se tedy na něj nepodívali trochu zblízka. Že jej obklopují dvě chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko a Český kras jsme poznali při našich výletech již dříve. Třeba Svatý Jan pod Skalou se svými památkami ale hlavně výstupem do skal s prohlídkou Solvayových lomů, to je to pravé kopcovité okolí Berouna, ten Český kras co nás dokázal tak prověřit.

Na historické královské město Beroun jsme se předem připravili a tak víme že vznikalo ve 13.století a začátkem 14.století bylo silně a bezpečně opevněno, vstup do něj střežily dvě vysoké brány. V minulosti Horní, dnes Plzeňská a Dolní, dnes Pražská. Dolní brána přímo navazovala na brod přes Berounku (v té době ještě Mži) . Vedla tudy důležitá obchodní stezka od Prahy přes Plzeň do Bavor. Celé původní historické město je i dnes téměř celé obklopeno hradbami. A cíl naší návštěvy v Berouně? Prohlédnout si co se zachovalo a nebo je zajímavé v historickém jádru města uvnitř hradeb.

V roce 1972 byl střed města vyhlášen Památkovou zónou, fragmenty hradeb, místy vysokých až 9 metrů byly opraveny, obě vstupní brány krásně zrekonstruovány.

Upravená cesta podle hradeb dává záruku že zajímavá místa nám neuniknou. Ulicí Hornohradební se blížíme k Plzeňské bráně.

Plzeňská brána

Ani se nechce věřit že pochází stejně jako kamenné hradby jejichž je součástí z konce 13. století. Původní gotická stavba v průběhu let po požárech a následujících úpravách získala spíše barokní podobu.

Také hodiny na věži od berounského hodináře F. Gärtnera jsou z pozdější doby. Nahradily čtyřladvacetihodinový orloj. Ten byl na věži od roku 1508.

V nejvyšším patře věže býval byt hlásného. Poslední obyvatel opustil tento byt až v roce 1972.

Dnes je v prostorách Plzeňské brány stálá expozice Beroun a jeho historická privilegia. Expozice ukazuje třeba dochované listiny a výnosy krále Václava IV.

Od Plzeňské brány je to jen pár kroků do Kostelní ulice. Na Malém prostoru je tu kostel Svátého Jakuba, barokní budova děkanství a morový sloup.

Sv. Jakub pochází z doby založení města, po četných požárech byl několikrát přestavěn. Naposledy v letech 1903-1907 byly provedeny vnitřní úpravy pod vedením vynikajícího architekta Josefa Fanty. Měli jsme možnost nahlédnout alespoň přes skleněnou vchodovou přepážku.

Morový sloup v parčíku proti kostelu, byl postaven na památku obětí morové epidemie v roce 1680. Tehdy ji podlehla plná polovina obyvatel Berouna.

V historické části města není vlastně nic daleko, stačí se držet hradeb. Na konec Kostelní ulice navazuje Zámečnická ulička. Podobnost s pražskou Zlatou uličkou napadne snad každého.

Pitoreskní domečky jsou přímo součástí kamenných hradeb, ty vlastně tvoří jejich zadní stěny. Je velká škoda že ve druhé polovině minulého století nepřežilo naše „budování“ mnoho podobných starých památek a nejen v Berouně. V několika propojených domcích je umístěno Muzeum berounské keramiky a před ním k odpočinku, miniaturní parčík s lavičkami.

Zámečnická ulička ústí na náměstí Joachima Barannda. Berounsko bylo z toulek tohoto francouzského vědce za trilobity, jedním z nejoblíbenějších míst.

Z náměstí průchodem jsme vešli do Pakostova sadu, původně zahrady patřící k Duslově vile.

Pakostův sad, intimní místo se sochami, vodní fontánou, vzrostlými velikány a historickým opevněním, tvoří zajímavé místo, rušené jen hlukem z ulice za hradbami.

**Dominantní socha múzy hrající na varyto
Je to pocta géníu Bedřichu Smetanovi**

Duslova vila, postavená v roce 1890 v novorenesančním stylu architektem Antonínem Weihlem. Tato nejrepresentativnější berounská stavba na pozadí snímků, je naším dalším cílem. Domluvená prohlídka se zajímavým komentářem paní ředitelky berounské galerie, byla vlastně takovým popovídáním si o historii tohoto paláce i rodiny mecenáše Martina Dusla.

Mohli jsme se podívat i do bývalé zimní zahrady

Být v Berouně a nepodívat se k Berounce by asi nebyl nejlepší nápad. Cestou je tu opět srovnávání . Čertovka, má ji Praha i Beroun.

V té berounské kdysi klapaly mlýny, vodní pily i kovárny.

Idylka jen pár kroků od centra města

Když Berounka nezlobí, je klidná a krásná

V okolí řeky v pravé poledne jsme si dali hodinku na oběd abychom stačili prohlídku radnice objednanou na 13 hodin. Ve správně vybrané restauraci jen kousek od radnice, naservírované porce svým množstvím vypadaly jako jídlo pro dělníky v kamenolomu. Ale rozhodili jsme to.

Berounská radnice je na snímku v záhlaví naší fotokroniky. Nahradila původní radniční budovu v roce 1903 a svoji pseudobarokní podobou je ozdobou Husova náměstí. Její reprezentační prostory nejsou běžně pro veřejnost přístupné. K dohodě s vedoucí odboru kultury magistratu Papai jistě přispělo že naše skupina je vyslancem Sociálních služeb Prahy1, a tak v jednu hodinu pro nás přišla její spolupracovnice aby nás radnicí provedla.

V roce 1998, téměř po sto letech byl celý radniční areál dostavěn. Uvnitř radničního atria je vidět zajímavý kontrast moderní dostavby s původní budovou.

Nejpůsobivějším místem je obřadní sál s vedlejší velkou zasedačkou. Probíhají zde slavnostní zasedání a oslavy při významných výročích, svatby nebo vítání občanů.

Bohatě zdobený ornamentální strop má výrazné motivy trilobitů, vyskytujících se na Berounsku.

Po prohlídce jsme ještě všichni dostali krásné publikace o radnici a Berounsku, rozloučili se a kolem nejstaršího měšťanského domu ve městě, jsme se vydali přes náměstí a Plzeňskou branou na Městskou horu.

**Jenštejnský dům, nejstarší historicky doložený dům ve městě.
Sídlí zde Muzeum Českého Krasu**

Na závěr našeho výletu jsme si nechali výšlap na městskou horu, s vidinou pěkného rozhledu z opravené rozhledny. Vydatně posílení, jsme se celkem bez problémů kolem medvědária k městské rozhledně vyškrábali. Není to žádná Aifelovka, stačilo zdolat 50 schodů a byli jsme nahoře. Rozhledna byla postavena v roce 1936 a jen pro zajímavost, původní vstupné bylo 50 haléřů.

Výhled jistě stojí za víc, něco jako z nízko letícího letadla.

Historickou část královského města, dávno obklopily dopravní i průmyslové stavby, panelová sídliště a soukromá vilová zástavba ve svazích nad Berounem.

Náš výlet a s ním i naše fotokronika končí. Kdysi špinavé město, jež léta ovlivňovala těžba a zpracování vápence a průmysl železárenský, je dnes městem v zeleni jež obývá téměř 20 tisíc obyvatel, městem s historickými památkami a zajímavou okolní přírodou lákající k výletům.

Tak trochu naší kuriozitou dnešního výletu je účast tří manželských párů. To se snad v asi pětileté historii turistické party ještě nikdy nestalo.

V Berouně 9.června 2016.

Kronika Mirek s Jiřinou Žipkovou která všechno obětavě nafotila.